

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszafordítva vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetők és hirdetősek a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Kánikulai csemege.

Kánikulai, — aratás idejére való finom csemegevel vajjon ki kedveskedhetett volna más a magyar gazdáknak, mint a börze? A budapesti tőzsde ugyanis éppen a legalkalmasabb időben sietett annak a bizonyítására, hogy a fedezetlen határidő üzletet már rég el kellett volna törölni, akkor ugyanis, amikor az ország népe szinte tulfeszült idegekkel várja, vajjon mi lesz egy esztendei szorgos munkájának az eredménye, a budapesti tőzsde egyik spekuláns vezéralakjának a bukása minden kétséget kizáróan beigazolja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági termékek árai nem a kereslet és a kínálat, nem a jó vagy rossz termés szabja meg, hanem néhány gyors meggazdagodásra törekvő modern szerencsevadásznak játékszenvedélye.

A legujabb csemege a mivel aratás idején a börze a magyar gazdáknak kedveskedett, — egy bukás. Egy tőzsdeügynök, a ki véletlenül elspekulálta magát, a napokban beszüntette a fizetéseit. Nagy mennyiségű termést vásárolt össze, — persze csak papiroson — s amikor arra került volna a sor, hogy az összevásá-

rolt termények árát megkellett volna fizetni, illetve az árkülönbözetet kikellett volna egyenlíteni, egyszerűen kijelentette, hogy nem fizet. Allitóltag 6—700.000 métermázsa buzának árkülönbözetéről volt szó. Ha sikerül az illető börzeügynök számítása, zsebvágott volna egy pár százezer korona nyereséget, de mivel azonban nem sikerült, neki kellett volna egy pár százezer koronát áldozatul dobni. Erre azonban nem volt hajlandó. Mikor a tőzsdén ezt tudomásul vették, egyszerre megrémült mindenki és a buza ára a rémület folytán jelentékeny összeggel esett.

Ezek után láthatja már most mindenki, hogy a terményárak alakulásához mi nálunk legkevesebb köze magának a terménynek van. Nem ér az semmit, hanem nekem terem akármilyen nagy mennyiségű búzám. Ha a tőzsde szerencsevadászai akarják, akkor a buza ára alacsony lesz. Viszont az is megeshetik, hogy a buza árát a végsőig felcsigázzák s amikor már a gazda örvendezve számíthatja, milyen pompásan ütött be az esztendő, közbe jön egy tőzsdeügynök bukása s keresztül huzza az egész számítást. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a

budapesti tőzsdén nem valóságos búzát vagy zabot adnak és vesznek, hanem csak képzeletbelit. Nem is azért adják, vagy veszik a búzát, hogy a termelőtől eljusson a fogyasztóhoz, hanem azért, hogy az adásvétel gazdagítson egy pár börzelovagot. Valóságos szerencsejáték a tőzsdei üzletkötés. Eszébe sem jut senkinek a tőzsdelátogatók közül az árak szabályozása, de annál inkább eszükben van a saját hasznuk. Egy szerencsés óra vagy nap és a tőzsdeügynökből milliomos lesz olyan árucikk eladása, vagy vétele révén, amit ő sohasem látott, a minnek előállításában semmi része nincs, mint ahogy a ferbljátékosnak nincs köze hozzá, hogy a két filkó mellé bejön a harmadik.

A nyugati államokban már régen véget vetettek az ily szerencsejátéknak. A nyugati államokban nem lehet képzeletbeli búzát eladni és venni, hanem csak valóságos búzát, mert tényleg még gondolatnak is erkölcsstelen, hogy tizszer, vagy százszor annyit adjanak el egy termékből, mint amennyi terem. Hiszen ily módon nem szabályozni, hanem csak hamisítani lehet az árakat.

A magyar gazdák édes-keveset tördőnének a tőzsdei bukásokkal, ha ezek-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az asszony és a repülőgép.

— Ugy hát nem vonja vissza elhatározását s csakugyan nem kísér el engemet?

— Nem tehetem — felelt a leány. — Megígérttem John unokafivérének, azután meg... — elpirul és tétovázik, majd hozzáteszi: — az emberek ugyanis nagyon sokat beszélnek.

— Ez nem az igazi ok, Daphne — felelt az ifjú különös hangon. — Eddig oly jó barátok voltunk együtt! Sőt több ennél... Mi...

— Kérem, — szól közbe Daphne — az ég nevére kérem, hagyja a multat nyugodni.

— Akkor hát igazán nem akar jönni? — erősködik még egyszer az ifjú. — Pedig úgy készültem már reá. Mily jól fogjuk eltölteni az időt!

— Nem seoktam visszautasításaimat hosszasan ismételnem — felelt a leány csaknem durván. — A többiek már indulnak és a néni is megy. Jó éjt.

A férfi komoran nézett utána.

— John unokafivér — mormogta haragosan. — Igazán? Ugyan mire gondol Daphne?

A reggel arany és biborszínben ragyogott,

egy különösen sötét éjszaka után. — Daphne szinte mámoros volt a napsugártól.

— John unokatestvér egy kissé késik, — szölt — ugrálszik megértette, hogy a felszállást magánjellegetnek óhajtom, s nem olyannak, hogy a fél talu lessen bennünket. Ah, itt jön! Nos, ha láttam valaha ennél esetlenebb jószágot, akkor ne legyen Daphne a nevem! Emlekeztem engem — nem, magam sem tudom, tulajdonképpen mire emlékeztem. Bizonyosan nagyon hasznos, ha nem is valami festői. Megbocsátom neki a szépségihányát, ha első repülésem jól sikerül. De hol lehet az a John? Nem látom őt a többiek között, s nélküle igazán nem merek belekezdeni ebbe az expedícióba. Marabelle néni sohase bocsátaná azt meg nekem.

Kissé közeledett az embercsoporthoz, a mely az aeroplánt körülvette.

— Hol van John unokatestvér? — kérdezte egy utól, aki a motort vizsgálta.

A férfi megfordult.

— Sajnálattal kell értesítenem kegyedet — mondta — hogy Mackinda ur ma reggel nem jól érzi magát s hogy képtelen betartani a légyottot kegyeddél.

A leány csalódottan nézett reá.

— Milyen kár, — mondta — pedig tudja, mennyire szerettem volna felszállani! Persze, ő nélküle nem mehetek.

— Miért ne? Ő szives volt engemet je-

lőlni meg helyetteséül. Bizonyosan nincsen abban semmi, még a konvencionális szemponjtárból sem, a korom ez egyszer javamra szolgál.

— Elég öreg, mindenesetre, — felelt Daphne több őszinteséggel, mint udvariassággal — de itt nem az öregségről van szó, s ilyen körülmények között kénytelen vagyok...

— Ne féljen semmitől. Teljesen értem a repülőgép kezelését. Nagyon sajnálnám kegyed miatt, ha elmulasztaná az alkalmat egy ilyen dicsően szép, fellegtelen reggelen, különösen mikor...

— Annyira vágytam rá! — szakította félbe a leány. Nem hiszem, hogy találkoztunk volna együtt. Lenne szives megmondani a nevét?

— A nevem Hope (Remény) Hugó. Ha készen van, indulhatunk.

A propeller elkezdte mágikus munkáját, az aeroplán felemelkedett, szárnyai vízszintesen mozogtak s nemsokára fenn usztak az ég hibátlan azurjában.

A férfi nézett, egyre csak nézett, a szive kiült a szemébe, s mint a leány, ő is boldog, nagyon boldog volt e pillanatban.

— Gyönyörűen uszunk — szölt a férfi néhány pillanatnyi csend után.

Daphne alig nézett reá. Ő az eget elixirjé szivta magába.

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindenütt kapható

1/2 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

nek a bukásoknak nem volna kihatása a terményárak alakulására. A legutóbbi bukás is azt mutatta, hogy a májusi fagy és egy hangadó börszelovag krachja, körülbelül egyforma tényező, sőt talán a tőzsdelovagok még többet árthatnak, mint a májusi fagy.

Joggal feltehetjük azt a kérdést, vajjon szabad-e tovább is túrni a tőzsde szerencsevadászainak a kalózkodását. A gazdálkodás amúgy is ezer veszedelemmel jár. A mezőgazdálkodás jövedelmezőségét rontó természetes tényezők ellen is megpróbálunk védekezni, miért ne védekezhetnénk tehát a mesterséges tényezők ellen? A budapesti tőzsde legutóbbi nyári szenzációja tehát minden gondolkodó embert ösztönözni fog arra, hogy a fedezetlen határidő üzlet eltörlését kívánókhoz csatlakozzék. Ezuttal nem hivatkozunk a művelt nyugati államokra. Elég ha a közelmúltban nálunk történetekre mutatunk rá. Egynéhány szerencsevadász önzésének nem szabad kiszolgáltatni egy egész ország népét. Törüljék el a fedezetlen határidő üzletet s akkor megszűnnek a tőzsde krachok, megszűnik a terményárak logikátlan és veszedelmes hullámozása.

A jövő hét taktikája. A Kossuth-párt és a Justh-párt vitarendező bizottsága tegnap délután öt órakor a Kossuth-párt körhelyiségében együttes értekezletet tartott, amelyen a pártokivüli függetlenségi képviselők részéről Preszly Elemér jelent meg. Az értekezlet a jövő hét parlamenti harcának taktikájával foglalkozott: és megállapította az ellenzék követendő eljárásának részleteit.

Egyzerre ismét megszólalt a férfi, gyanusan visszatartott és erőltetett hangon:

— Engedje, hogy gratuláljak kegyednek.
— E sikeres felszállásért? — kérdezte a leány — Köszönöm. De még nem értünk le a terra firma-ra. Még jókor.

— Nem arról beszélnek. Az elkövetkezendő jegyváltásához kívánok szerencsét.

— Lesz szives megmondani, hogy kivel fogok jegyet váltani? — kérdezte a leány mosolyogva.

— Mackinda ural.

— Mackinda ural, az unokafivéremmel? Megőrült? Persze, — tette hozzá — nagyon nagyra becsülöm John-t, mint a legkedvesebb, legtisztelendőbb férfiak egyikét, de a mi házasságot illeti: oh, hiszen ő egy századdal idősebb nálam! Azaz, ő legalább negyven esztendő.

— Talán akkor valaki más az igazi? — kérdezte a férfi merészen.

Daphne sértődve pillantott reá.

— Talán — mondta hidegen.

— Valamikor arról is beszéltek, hogy kegyed Sir Hugh Daylanddel váltott volna jegyet.

Daphne mélyen elpirult.

— Bárcsak a maguk háza előtt sepernének az emberek — mormogta a fogai között.

— A míg a világ áll, ez sohasem lesz így. De tényleg beszéltek róla, a külföldön is. Azt

is hozzátették, hogy kegyed szakított vele, mert valami pletykát hallott, amely valami futtatásról szólt.

A leány hangjában bánat és türelmetlenség hallatszott:

— Az emberek többet hittek, mint a való — mondta. — En sohasem jártam jegyben Hugh Daylanddel.

— De volt valami egy verseny miatt, ugy-e, a mi... a mi hidegséget hozott ketőjük közé?

Daphne kutatóan nézett reá.

— Nem tudom — folytatta a férfi — mit tudott, vagy mit hallott a társaság, de mindenestre kellett valaminek lenni egy futtatással kapcsolatban, a mi nem emelte a sir Hugh hírnevét.

— Ha már mindenáron tudni akarja — felelte Daphne — tényleg valami nagyon szegényteljes dolog történt e futtatással kapcsolatban. Ha egy férfi, aki évekkal idősebb ifjú áldozatánál, rábeszéli őt arra, hogy olyan summával tegyen meg egy lovat, amelyet ha elveszít, nem bír kifizetni, hogyan nevezhetnénk őt másként, mint barátságomra érdemtelen gyávnak?

— Kegyed nagyon keserű vele szemben.

— Okom van rá. Reg a fivérem, s ha valakit egy ilyen ifjúkori bűnért kigolyóznak, olyan bűnért, amelyet egy másik férfi szug-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 21.

Szavazzunk!

A technikai obstrukció változatlan erővel és elszántsággal tart tovább. A mai ülésen némi változatosság kedvéért a jegyzőkönyv hitelesítésekor indítványokat is tettek, hogy szavazások előtt függeszék fel az üléseket tíz percre, de aztán megint belezöckentek a szavazásokba és szavaznak.

Részletes tudósításunk a Ház mai üléséről a következő:

Berzevicsy Albert elnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Nyegre László, Szász Károly és Lovászy Márton.

Felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyvét. **Justh** János hiányosnak találja a jegyzőkönyvet. Konstatálja, hogy a tegnapi névszerinti szavazásnál kiderült, hogy a képviselők háromnegyed része távol volt. Indítványozza, hogy ezek neveit vegyék fel a jegyzőkönyvbe (Helyeslés.)

Kun Béla indítványozza, hogy a jegyzőkönyvbe vegyék fel, hogy a tegnapi ülés 10 óra 20 perccor kezdődött és délután 2 órakor végződött. (Derűtség a jobboldalon.)

Elnök felteszi a kérdést.

Lovászy Márton egy ívet ad át az elnöknek.

Felkiáltások jobbról: Szavazzunk névszerint! (Zaj, lármá és derűtség.)

Abrahám Dezső: Tanulják meg a házszabályt. Jegyzőkönyvhöz nem lehet névszerint szavazni.

Elnök: Tíz képviselő a szavazás előtt 5 perc szünetet kér, ezt elrendeli.

Szünet után.

Elnök felteszi a kérdést vajjon elfogadja-e a Ház Justh János indítványát.

Etner Zsigmond: A házszabályok ér-

telmében kéri a szavazatok összeszámolását (Zaj.)

Kérését tiznél több képviselő támogatja. **Lovászy** Márton a kérdés feltevéséhez kér szót. A kérdést úgy kell feltenni, hogy az eredeti javaslat mellett kelljen igennel szavazni. (Nagy derűtség. Altalános zaj, elnök csenget.)

Elnök elismeri, hogy Lovászynek igaza van s a kérdést így teszi fel.

Felkiáltások balról: Auf, auf! Most viszszaadjuk!

Az »igennel« szavazó munkapárt felállott.

Elnök elrendeli a szavazatok összeszámolását, amely után kiderül, hogy 104 szóval 31 ellenében a Justh János indítványát elvetik.

Elnök: Következik a szavazás Kun Béla indítványa felett.

Itt is husznál több aláírással kéri az öt perces szünetet. (Oriási zaj!) Felolvastatja a neveket, hogy jelen vannak-e az aláírók. (Nagy zaj mind a két oldalon, mert kiderül, hogy többen nincsenek jelen.)

Beck Lajos: Ez a Lovászy egész jól tud aláírást gyártani.

Justh: Nem kell jelenlenniök. Ne jelentkezzenek. (Zaj.)

Lovászy Márton (a jegyzőhöz): Ne törölje ki!

Többen felállnak és a házszabályokhoz kérnek szót. (Zaj.)

Elnök: Majd a névsor felolvasása után.

Szász Károly jegyző olvassa az aláírókat.

Felkiáltások jobbról: Hát miért nincsenek itt. (Zaj. Nem kell! Nem kell!)

Elnök konstatálja, hogy az aláírók közül csak 16-an vannak jelen.

Felkiáltások balról: Nem igaz! Itt voltunk, de nem jelentkeztünk!

Elnök: Elismeri, hogy a 230. §. nem írja elő, hogy jelen kell lenniök az aláíróknak és ezért hajlandó a szünetet megadni.

Holló Lajos a házszabályokhoz szólva hangsúlyozza, hogy az elnöknek kötelessége a

geszciója alatt követett el, akkor nem csoda, hogy nekem, a nővéremnek, csaknem megtört a szívem miatta.

— De tegyük fel, hogy Daylandnek semmi köze nem volt a dologhoz? Tegyük föl, hogy más valaki biztatta őt a romlásba?

— Ne akarjon megteveszteni engemet. En tudom, hogy igazam van. Reg és Sir Hugh a legintimebb barátok voltak. Reg imádta őt. Ha Sir Hugh azt mondta volna neki, hogy vágja le a fejét, azt is megtette volna a szavára.

— Nem találja, hogy kegyetlen dolog az, egy ember fölött pusztá hallomásból itélkezni? — kérdezte az aeronauta. — Hiszen kegyed nem is biztos benne, hogy tényleg Sir Hugh-e az oka a fivére esetének.

— Nos, hogy igazat mondjak, egész bizonyos nem lehetek benne, de csaknem egész bizonyos vagyok. Ugyan ki tehetné volna más? Es most, Sir Hugh, leteheti az álarcot. Ön annyira elmerült a saját ügye védelmezésében, hogy elfelejtette a hangját elváltoztatni az utóbbi pillanatokban. Csunya trükköt csinált ellenem és John unokafivér ellen, s ő dühös lesz, ha megtudja a dolgot. De mindezt megbocsátottam volna önnek a repülés gyönyörű és ritka élvezetért, ha csak ezt a szomorú emléket nem vegyítette volna a mai reggel isteni gyönyörűségével!

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való kosarakat nagyban és kicsinyben, friss töltésű mindennemű gyógy- és ásványvizeket csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

szünetet megadni, mert a 229. §. előírja, hogy jelen kell lenniök, a 230. §. pedig nem.

Elnök képtelenségnek tartja, hogy távollévő képviselők határozzanak az ülés rendje fölött.

Gyóffy Gyula kijelenti, hogy miután a házszabályok nem írják elő, hogy jelen kell lenniök, ezután sem lesznek jelen. (Zaj. Helyeslés.)

Elnök, miután nem kívánja a házszabályokat megmagyarázni, a kért szünetet megadja.

Szünet után.

Elnök fölteszi a szavazást.

A Ház Kun Béla indítványát mellőzi.

Elnök: Több ellenvetés nem lévén, a jegyzőkönyv hitelesítettik. Bemutatja Justh János és Kun Béla leveleit, amelyben szabadságot kérnek. (Mozgás.) Husznál több képviselő névszerinti szavazást kér. (Zaj.)

Felkiáltások balról: Most jelen kell lenni! Tessék meggyőződni!

Elnök elrendeli az aláírók felolvasását s kiderül, hogy valamennyien jelen vannak. Elrendeli a szavazást, amely C. betűnél kezdődik. Előbb szünetet ad.

Szünet után

megtörténik a szavazás.

A Ház a megtörtént szavazás után 114 szótöbbséggel megtagadta Justh János szabadság kérelmét.

Elnök: Következnek a határozathozatal Kun Béla szabadságidő kérelme tárgyában. Javasolja, hogy a kért szabadság megadassék. Jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazás elrendelését és ugyancsak husznál több képviselő a névszerinti szavazásnak holnapra való halasztását kéri.

A Ház így határoz.

Elnök bemutatja Csongrád vármegye feliratát a véderő javaslat ellen és az általános választójogról szóló törvényjavaslatnak minél előbb való beterjesztése iránt.

A Ház az elnöknek ezen felíratra vonatkozó indítványát egyhangulag elfogadja.

A hangja könyekbe fult.

— Csitt — sugta a férfi rekedten. A kormánytól hajolt figyelmesen nézett valamit.

— Mi baj van? — kérdezte a leány, elteheredett ajakkal.

A férfi arca szinte ónszinű lett s a szeméi tele voltak fájdalommal.

— Bocssáson meg — mondta — hogy ennek kitétem.

— Veszedelemben forgunk? — kérdezte a leány.

— Valami nem jól van... valami... Daphne! — szolt egyszerre szenvedélyesen — talán az utolsó szavak ezek, amiket az életben váltunk egymással; higgyen nekem, drágám, soha, soha nem adtam a fivérének gonosz tanácsot!

Csodálatos hangot hallottak ezután, amilyen még soha se jutott a füleikhez, aztán egy pillanatnyi rettenetes érzés s aztán elkezdődött az esés, lefelé az űrben. Majd hosszú, álomtalan, gondolatlan idő után felébredt Daphne ismét.

— Hugh! — kiáltotta. — Hugh!

— Sir Hugh pihen — felelte egy aszszonyi hang. — Az aeroplán összezuzódott, de a Sors úgy akarta, hogy mind a ketten a folyóba essenek s Sir Hugh a saját élete veszélyeztetésével mentette meg kegyedet.

— Hugh édesem — szolt Daphne néhány óra múlva — nagyon sajnálom, hogy a maga drága aeroplánja összetört. Tudom mennyire szerette azt és...!

— Drágám! — kiáltott fel Sir Hugh elégedetten — ha elvesztettem is őt, megnyertem magam! Ugy találom, hogy a csere nagyon kielégítő.

— Talán — válaszolt Daphne szégyellősen — valaki majd ad nekünk egy másikat ajándékba, az esküvőnk alkalmával.

H. Chetwynd Hamilton.

Lukács László beterjeszti a Japánnal és Portugáliával való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot. Kéri azt kinyomtatni és szétosztatni és a pénzügyi, illetve közgazdasági bizottságokhoz utasítani előzetes tárgyalás végett.

Justh János: Azt hittem, már megint emelünk.

A Ház így értelemben határoz.

Elnök: Napirenden következik a névszerinti szavazás Vertán Etelének szabadságidő engedélyezése iránti kérelme tárgyában. A szavazás »B« betűnél kezdődik. Előbb azonban öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

a Ház nagy szótöbbséggel megtagadta Vertán Etelének szabadságidő kérelmét.

Elnök: Következik a szavazás Abraham Dezső szabadságidő iránti kérelméről. A szavazás »J« betűvel kezdődik. Előbb azonban a házszabályok értelmében öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után a Ház nagy szótöbbséggel megtagadta Abraham Dezső szabadság iránti kérelmét.

A Ház ezután Vertán Endre szabadság iránti kérelme feletti határozatra tért át. Mielőtt a névszerinti szavazást megkezdették volna az elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

Szünet után

a Ház Vertán Endre szabadság iránti kérelmét megtagadta.

Abraham Dezső szabadság iránti kérelmét tárgyalta ezután. Névszerinti szavazással, a Ház nem adott Abrahamnak szabadságot.

Ugyancsak elutasították Mady-Kovács János szabadság iránti kérelmét is.

Az elnök indítványára egy névszerinti szavazást holnapra halasztottak; Kun Béla szabadság iránti kérelme felett fogtak holnap dönteni. Az ülés vége 2 órakor.

Polgári iskola a Réten.

Röviden már említettük, hogy Nagyvárad város iskolaszéke előterjesztést tett a város tanácsához a községi polgári leány és fiúiskolák fejlesztése tárgyában.

A polgári iskolába évről-évre oly tömegesen jelentek az övendékek, hogy az újabb parallel osztályok sem bírják befogadni a növendékeket.

A községi polgári leányiskolánál két új osztály felállításával lehet segíteni, amit annak köszönhetünk, hogy a zárdákban három polgári leányiskola néhány száz növendék tanításáról gondoskodik, azonkívül az orth. izr. polgári iskola szintén sok leány tanításáról gondoskodik.

A polgári fiúiskolába törekvők azonban, az orth. izr. polgári fiúiskolába járókat leszámítva, mind a községi polgári iskolába vannak utalva s így nem csoda, hogy a 2-ös, sőt 3-as parallel osztályok dacára sincs elég hely a jelentkezőknek.

Korábban a város »védekezett« a polgári fiúiskola fejlesztésével szemben akként, hogy a jelentkezők egy részét az elemi V. és VI. osztályokba akarta terelelni, de ez a törekvés csütörtököt mondott a szülők akaratán, no meg azért is, mert belátták, hogy ez a kísérlet igazságtalan, mert bármit beszéljenek is, az elemi V. és VI. osztály nem azonos a polgári iskola I. és II. osztályával s az eredmény sem hasonlítható össze.

A város nem zárhatja el az utat azok elől, akik nem akarnak a középiskolákba menni, de nem is elégednek meg a négy elemi osztályal, mert jól tudják, hogy ma már az ipari és kereskedő pályán is jobban boldogulnak, ha legalább néhány polgári iskolai képzettségük van.

Nagyvárad város iskolaszéke végre is arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy ha már folyton szaporítania kell a polgári iskola parallel osztályait, sokkal helyesebb s a közönség érdekeinek is megfelelőbb, ha külön polgári iskolát állít fel más városrészben.

Es erre legnagyobb szükség van Oiasziban, a Réten, ahonnan úgy is igen tekintélyes száma kerül ki a polgári iskolai növendékeknek. Egyelőre két osztályt, az I. és II. osztályt állítják fel, amely pár év alatt kibővíthető a III. és IV. osztályal.

Ha eddig elmegy a város, lehet és kell arra gondolni, hogy végre-valahára a jelenlegi polgári iskolát teljessé egészíti ki, az V. és VI. osztályal. Ugyanis, ha a Réten is négy osztályu lesz a polgári iskola, az újvárosi iskolánál nem lesz szükség a III. és IV. osztályok 3 ik parallel osztályára s a felszabadult termekben elhelyezhető lesz az V. és VI. osztály, mert jó időre elég lenne, ha csak a mostani iskola fejlesztetnék ki teljesen.

*

Az iskolaszék előterjesztése alapján a városi számvevőség megtette a számításokat, hogy mily összeget igényelne a polgári leányiskolánál a két új osztály felállítására s milyen költségbe kerülne, ha a Réten megoyitnák két osztályal az új községi polgári fiúiskolát, amelyet egyelőre, más hely hiányában, a réti községi elemi fiúiskola épületében helyeznének el.

A számvevőség szerint a leányiskola két osztálya 2772 koronát, a fiúiskola I. és II. osztálya pedig az első évben 6732 koronát igényelne.

Az új osztályokat már szeptemberben megnyitnák.

Azt hisszük, hogy ez elől a város tanácsa és a törvényhatóság nem zárkózik el s ezáltal a községi polgári iskola fejlesztése az egyedül helyes mederbe lesz tereelve.

Harc a vadászokkal.

Puskatűz az erdőben.

Biharvármegyének egyik sajátságos típusa a vadász. A megye hajdani híres vadállománya ma már a leggondosabb őrzés mellett sem képes a régi állapotba jutni ezek miatt az emberek miatt, akik a legfurfangosabb és a legvakmerőbb módon járnak túl a vadörök eszén s ha bajba kerülnek képesek egy elejtett vadért vért is ontani saját életük kockáztatásával. A vármegye a vadászok garázdálkodásainak megakadályozására igen szigorú szabályrendeletet alkotott, a főtisztviselők pedig minden esetben a legsúlyosabb büntetéseket alkalmazzák velük szemben. Ennek dacára is a vadászok mindég újra kezdik a külföldi vadászokkal, hogy újabb nem csak a tiltott vadakra, de magukra a vadörökre is vadásznak. Ma már a vadászok miatt a vadörök élete állandóan veszélyben forog s azok erre el is vannak készítve és nem egy esetben kemény harcot kell vívniok, hogy hivatásuknak megfeleljenek, hogy életüket megmentse.

Mint vaskóhi tudósítónk jelenti, az elmúlt este véres harc fejlődött ki a vadászok és az odaváló vadörök között. A harcban a vadászok súlyosan megsebesültek s ma már a vadörök kezei között vannak. Az esetről tudósításunk a következő:

Tegnap este a vaskóhi vadászok rendes ellenőrző utra indultak a közeli erdőbe, melyekben az utóbbi időben napirenden volt a vadászok garázdálkodása. A vadörök most többen

összetartva azzal a szándékkal hatoltak be az erdőbe, hogy mindenáron kézrekerítsék a vadászokat, kikről előzetesen szereztek tudomást, hogy az éjjel nagy hajrást rendeznek a vaskóhi erdőben.

A vadőrök már jól bent jártak az erdőben azonban a vadászoknak semmi nyomuk sem volt. Már-már vissza akartak térni, mikor megrecscent az avar s a vadőrök a közeli bokrokban három vadász sötét alakját pillantották meg. A vadőrök megszóították az elbujt embereket.

— Mit kerestek itt?

A felszólításra nem kaptak feleletet, mire az egyik őr az elbujt emberek felé közelgett. A vadászok erre kiugráltak helyeikről és futásnak eredtek.

— Álljatok meg, mert lövünk!

Alig hangzott el az őr figyelmeztetése, az egyik vadász visszafordult s az üldöző őrökre löött. A golyó nem talált. Erre az őrök kezdtek tüzelni, amit a vadászok viszonoztak. Valóságos kis csata fejlődött ki a két fél között. Pár percnyi tüzelés után a vadászok, kik sokkal lassabban tudták viszonozni a lövéseket, régi szerkezetű fegyvereik miatt, kénytelenek voltak felhagyni a további ellentállással. A vadőrök mind a három vadászt névszerint *Arati Lajos, Madarász Gsörgy és Gordán József* a harc közben súlyosan megsebesítették.

A vadászokat a vaskóhi csendőrségnek adták át további eljárás végett.

Gyujtogatás bosszúból.

Az oláh fáta volt udvarlója fölött meggyujtotta a házat.

Különös módon akart bosszút állani egy szép oláh menyecske, *Andor Flórica* az udvarlóján, aki rutul megcsalta és elhagyta őt. Feketebátor községben, a Fekete-Körös völgyének egyik legszebb fekvésű falujában történt e szenzációs esemény, amelyről most igen sokat beszélnek a községbeliek.

Fuskás Mihály és *Andor Flórica* nagy szeretemben és boldogságban éltek egymással már régebbi idők óta, azonban a szép *Flórica* szomorúan tapasztalta mostanában, hogy ez a nagy boldogsága nem tart örökké, mint azt ő a szép holdas esteken elgondolta. A legény kezdett elhidegülni iránta, majd nyíltan a faképnél hagyta.

Sokat busult emiatt *Andor Flórica* és szeretete volna visszahódítani a deli legényt. Kérte, könyörgött neki, mindhiába; a legény hajthatatlan, rideg maradt, mert a szívet már egy özvegy asszony tartotta hálójában.

A leány már fenyegetni is kezdte a legényt. Többször mondta neki:

— Megállj Miska! Nagyon szomorú vége lesz ennek, hogy így hűtlenül elhagytál! Ez sem használt semmit.

A leány pedig bosszúra szomjazott. Elhatározta, hogy mindkettőjükön rémes bosszút fog állani, mihelyt alkalom lesz rá. Ez az alkalom nemsokára be is következett. Tegnap este megleste a leány *Puskást*, amikor látogatásmént az özvegy asszonyhoz. Néhány perc múlva odalopódzott s a háznak szalmatejét meggyujtotta, azután elszaladt. Néhány perc múlva hatalmas lángok csaptak ki a házból, amelyből

csak nagy nehezen tudott kimenekülni az ablakon át a két ember.

A csendőrség megindította a vizsgálatot s ekkor derült ki, hogy *Andor Flórica* volt a tettes.

Letartóztatták és megindították ellene a bűnvádi eljárást.

Justh, az obstrukció és Makó. Justh Gyula, az obstrukció apja, küldöttséget vezetett *Khuen* elé, amely törvényszéket kért *Makónak*. Odabent a Házban vígan technikázott Justh pártja, míg a makói küldöttség a miniszterelnöki szobának tartott. Megállíták a miniszterelnök előtt és Justh előadta kérését:

— Törvényszéket szeretnénk *Makónak*.

Khuen itt mosolyogva közbevetésként:

— Talán technikát?

Nem nehéz ebből kitalálni, mennyire sietni fog a kormány Justh kerületének törvényszéket adni. Hát nem elég neki Justh Gyula?

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

115 B

UJDONSÁGOK.

* **Le kigyakorlatok az egyházmegyei papság számára.** Gróf *Széchenyi Miklós* püspök a nagyváradi egyházmegye papjai részére augusztus 21-től augusztus 25-ig terjedő időben lelki gyakorlatok tartásáról gondoskodott, azok vezetésére a lazarista atyák vállalkoztak. A szent gyakorlatokra a most megjelent püspöki körlevél lendületes szavakkal hívja fel az egyházmegyei papság figyelmét s következőket rendel: 1. A lelki gyakorlatok augusztus hó 21-én délután 5 órakor kezdődnek és 25-én reggel végződnek.

2. Minden résztvevő hozzon magával rochetumot, fehér stolát, biretumot, brevariumot, sz. olvasót és »Kempis Tamást.«

3. A résztvevők a papnevelésben részesülnek ellátásban és, amennyire lehetséges, itt lesznek a nem helyben lakók elszállásolva.

4. Akik a lelki gyakorlatokban részt venni kívánnak, ezen szándékukat augusztus hó 10-ig az egyházmegyei hivatalnál jelentsék be, amely megfelelő elhelyezésükről gondoskodni fog.

5. A résztvevők augusztus hó 21-én nagyváradi papnevelésben délután fél 5 órakor gyülekezzenek.

6. A híveknek a lelki gyakorlatok megtartását a megelőző ünnepen, Szent István napján hozzák tudomására, amikor is a nagy-műveltségű lelkigyakorlatoknak minél gyümölcsözőbb lefolyásának kegyelméért a hívő néppel egy Miatyánkot és egy Üdvözlőgyet imádkozzanak.

7. Akik a lelki gyakorlatokban részt vesznek, gondoskodjanak lelkesi hivataluk ellátásáról.

* **A német nyelv Szerbiában.** Belgrádból jelentik, hogy a tanügyi főtanács minden felsőbb iskolában kötelezővé tette a német nyelv tanítását.

* **A csatornázási munkálatok megtekintése.** Nagyvárad város csatornázási szakbizottsága hétfőn, július 24-én délután 4 órakor ülést tart, amikor a szennyvíz tisztító telep gépeire nézve tárgyalnak s megtekintik a csatornázási munkálatokat.

* **A Rulikovszky ut környékének csatornázása.** A városi mérnöki hivatalnál panaszt emelt *Madarász Gyula* építő vállalkozó, hogy a *Rulikovszky*-ut és a kaszánya között épített házának pincéje megtelt vízzel, mert a terület nincsen csatornázva s így a csapadékvíz a mélyebben fekvő helyekre gyűl össze. Hajlandó ezen az utcán a csapadékvíz csatornát elkészíteni a városi egységáron. A főmérnök javasolja, hogy *Madarászzal* készítsessék el a szóban levő utca csatornáját, annálkább, mert a városi egységár olcsóbb, mint az általános csatornázási vállalat egységára. — A városi mérnöki hivatal különben előterjesztést tesz a *Rulikovszky*-ut mellett keletkezett városrészteljes csatornázására is, mivel már is laknak sokan ezen a területen s összel még többen költöznek oda, tehát a csatornázás sürgősen szükséges. A város bizza meg az általános csatornázási vállalatot a csatorna sürgős kiépítésével. Az egész környék csatornázása mintegy 44285 koronába kerül.

* **Kinevezés.** A magyar királyi pénzügyminiszter *Beke Miklós* nagyváradi lakost a nagyváradi m. királyi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segédadjós adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

* **Nem kell szünet a munkásoknak.** A kerületi ipartelügyelő feljelentést tett a *Willgerodt*-telep ellen, mert az ott dolgozó munkásoknak nem adják meg a napközi szünetet. A feljelentés ellen most maguk a munkások tiltakoznak s beadványt intéztek az alispánhoz, hogy a feljelentést hagyja figyelmen kívül és a régi munkaidőt tartsa érvényben. Egy félórás időről van szó, amit délután kellene kapniok a munkásoknak. Ehelyett azonban egy félórával hamarabb mehetnek haza, a távol fekvő községekbe, ami a munkásokra sokkal előnyösebb, különösen télen, mikor az erdők farkasokkal vannak tele. Ezekre hivatkozva kéri a munkások, hogy a régi munkaidőt hagyja érvényben az alispán.

* **Járványok a megyében.** A megyei főorvos tegnap terjesztette be az alispánhoz a július első feléről szóló járványkimutatásokat. A kimutatások szerint hőkhurut 77, hasibeghagyás 5, vörheny 110, kanyaró 248, roncsló toroklob 15 esetben fordult elő. Legerősebb volt a kanyaró, mely különösen *Bélfenyér* községet támadta meg. Itt a betegülések száma 60 volt.

* **Magyarországon nincs kolera.** Az utóbbi napokban több koleragyanus megbetegedés fordult elő Magyarországon; tegnapelőtt *Brestyenszky Kálmán* volt képviselőt és családját helyezték megfigyelés alá. Megkérdezték dr. *Bölcs Gyula* miniszteri tanácsost, a belügyminiszterium egészségügyi osztályának vezetőjét, akihez a nemrég létesített kolerabecskelő minden egyes esetről külön jelentést küld. Dr. *Bölcs* kijelentette, hogy az összes eddigi vizsgálatok negatív eredményt nyújtottak, vagyis nálunk szerencsére nincs kolera.

* **A kolera külföldön.** Velencében egyre terjed a kolera. Ott újabb megbetegedés történt. Ivóvíz megéppenséggel nincs. Heves utcai harcok folynak egy korsó iható vízzel. A szűk utcákon valóságos forradalmi jelenetek játszódnak le. Megostromolják a kutakat. A lakosság nagy része víz nélkül van. Ugyancsak fellépett a kolera Oroszországban is.

* **Adomány a kecskemétieknek.** A Magyar bank részvénytársaság Kecskemét város földrendés sujtotta lakosainak felségélyezésére 200 koronát küldött Kecskemét város polgármesteréhez.

* **A szőlősgazdák panasza a katonákra.** A hegybíró beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben bejelenti, hogy a közös hadseregből telefon és távjelző tanulmányokat végző csapatok a hegyen kárt tesznek az éretlen gyümölcsben. Kéri a hegybíró a polgármestert, hogy a katonai parancsnokságtól hasson oda, hogy a katonákat kötelezzék a polgárok vagyonának tiszteletben tartására s a meg nem engedhető eljárás beszüntetése iránt intézkedjen.

* **Kevesebb lesz a trafik.** A dohány és szivargyártmányok árának emelésével kapcsolatosan a pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy ezentúl csak akkor adjanak tőzsdenyitáshoz engedélyt, ha akár a közönség, akár pedig a kincstár érdeke ezt megkívánja. Ezzel annak akarják elejét venni, hogy a kistőzsdések, nagy számuk miatt, alig tudnak jövedelmükből megélni.

* **Kutba esett gyermek.** Tenkéről egy kis fiú szerencsétlen haláláról ad hírt tudósítónk. *Szelezsán* Vaszali 6 és fél éves fia az udvaron levő mély kutba esett s mire észre vették és a kimentéséhez fogtak, a gyermek halott volt. Senki sem tudta, hogyan történt a borzalmas szerencsétlenség. A szülőknek feltűnt, hogy nincs sehol a gyermek, a szomszédokban s mindenfelé keresni kezdték s csak nagy későn vették észre, hogy a szerencsétlen fiú a kutba esett. Mire a kimentéshez láttak, már körülbelül egy órája lehetett a kut mély vizében. A vizsgálatot megindították, hogy nem terhel e valakit felelősség.

* **Felhívás a kerékpáros tartalékosokhoz.** A m. kir. nagyvárad 4. honvéd kiegészítő parancsnokság felszólítja az összes folyó évben fegyvergyakorlat köteles tartalékos és póttartalékos legénységet, amennyiben ezen fegyvergyakorlatokat kincstári kerékpáron a Budapesten felállítandó kerékpáros századnál óhajtanák teljesíteni, a m. kir. nagyvárad 4. honvéd gyalogezred parancsnokságának levelező lapon *azonnal* — legkésőbbben folyó hó 25-ig — jelentsék be nevüket, rendfokozatukat, avatási évfolyamukat anyakönyvi lapszámukat és az illetékes elosztásukat (századot.) A m. kir. nagyvárad 4. honvéd kiegészítő parancsnokság.

* **Tetten ért betörő.** *Kővári* János, szőlőhegyi lakos, tegnap reggel bejött a városba, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzze. Hazamenve lakására, meglepetve látta, hogy házának ablaka be van törve s a szobában egy idegen ember nagyban kutat az ingóságok között. *Kővári* segítségért kiáltott, mire a betörő a lakásból kijöve, futásnak eredt. *Kővári* és a szomszéd szőlőbirtokosok üldözőbe vették a szökevényt, akit pár perc múlva sikerült is elfogniok. *Hajdu* Pál hegyőr, a betörőt bekísérte a rendőrségre, ahol a jómadár *Vágó* Mihálynak mondotta magát. Mivel a nyomozóhatóságnak erős a gyanuja, hogy az előállított betörő álnevet mondott be, megindították a nyomozást a személyazonosság megállapítása iránt. A rendőrség a betörőt letartóztatta.

* **Ismerem őket Temesvárról.** A tegnapelőtti esti ellenzéki lakomán egyik szocialista szónok beszéde közben *Justh* odaszólt *Apponyinak*:

— Ez szocialista. Ismered? Parancsolod talán, hogy bemutassam?

— Szükségtelen — felelte *Apponyi*, — ismerem őket Temesvárról.

Tudvalevőleg Temesvárt szocialisták *Apponyi* ellen, még minisztersége idején, csunya tüntetést rendeztek az elvtársak, *Justh* papa legujabb kedvencei.

Az érdekes epizódot nagy derűség mellett mesélték el a Házban.

* **Áthelyezés.** A magyar királyi vallás-és közoktatástügyi miniszter *Kigyósi* Margit belényesi állami polgári leányiskolai tanítónőt a salgótarjáni állami polgári leányiskolához helyezte át.

* **Kánikula — uszoda nélkül.** Itt van *Mária* Magdolna napja s vele megérkezett a kánikula. Rekkenő a hőség, forró a lég, az aszfalton járni szörnyűség; panaszkodunk fűnek-fának, hogy itt a terhe már a nyárnak; nincsenek sehol, akik fáznak, pedig sokat hívnak közülünk *Mihálynak*. Keressük hol a hűvös mostanában, bizony csak *Székel* birodalmában: a jéggyárban. Menekül mindenki fürdőre, már akinek t. i. van pénze s akiknek egész évben nincs dolguk semmi, azok elmentek most pihenni; akik pedig mindég dolgoznak, azok szépen itthon maradnak; mert rég meg vagyunk írva és nemcsak fecsegés, hogy semmittevés után édes a pihenés. Mi pedig itthon félig megfőve, epedve vágyunk a *Körös* vizébe. De mit ér ez a drága kincs, ha rajta kényelmes uszoda nincs; ahol elmertőljön a habokba s örüljön a város apraja-nagyja. És bizony az sem sokat ér, hogy a főmérnök mindég csak biztat, ígér . . . De semmi sem örök a földön s előbb-utóbb a vég csak eljön. Megjön az eső és a sár, s az ember benne térdig jár. Hej akkor jó lenne majd a meleg, mikor mindenki didereg. Mert ami késik, nem marad, az idő nem vár, csak halad, s eljön a legnagyobb csuda: egyszer csak elkészül az uszoda és örök emlékeztül: szobrot emelünk *Köszeghynek* — jégből.

* **A magyarországi járás egészségügyi köréi.** A varmegye törvényhatósága által legutóbb eszabozott új egészségügyi körök beosztása ellen tegnap a magyarországi főszolgabíró kitogázásokat jelentett be. A hivatalos lapban megjelent új egészségügyi körök ellenkeznek a közgyűlésen megállapított körökkel. A hivatalos lapban közzétett körök igen nehéz a közölhetők meg, miért is kéri a főszolgabíró azoknak megváltoztatását.

x **Fontos, Vadászok figyelmébe!** Minden vadász tudja, hogy jól löni csak jó fegyverrel lehet, tehát a közelgő vadászati szezonra hogy készen álljunk, vizsgáljuk meg fegyvereinket és azokat, ha hibásak, kijavítás végett küldjük *Ladányi* J. puskműves mesterhez, *Rákóczi*-ut Moskovits palotába, hol állandóan nagy raktárt találunk a legmodernebb fegyverekből és a leg jobb töltényt is csak itt szerezhettük be. Telefon szám 269. M. kir. lőpor áruda.

* **Betiltott állatvásár.** Belényesben tegnapelőtt tartották volna meg az állatvásárt, melyre az állattenyésztő gazdáközönség nagyban készült. A vásár a reggeli órákban vette volna kezdetét. A vásárosok nagy számban hajtották fel a marhákat, azonban mikor a határhoz értek, mindenütt rendőrök és csendőrök állották el az utat és visszatérésre kényszerítették őket. A vásárosok nagy elégtelenségben törtek ki, mert mit sem tudtak a várári betiltásáról. Az előjárósági tagoknak nagy fáradságukba került, míg meg tudták értetni a gazdákkal, hogy Belényesben éppen a vásár előtti napon a száj- és köröm tájás három esetben fellépett és emiatt kellett betiltani a vásárt. A községek az idő rövidsége miatt nem lehetett értesíteni a zárlatról, mely igen nagy károkat tett úgy az állattartóknak, mint

Belényesnek. A zárlat különben mint étesülők csak nagyon rövid ideig fog tartani, mert a beteg állatok már javulóba vannak.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

x **Néhai főtitkarendő Makutz Ernő** hteol. könyvtárát míg a készlet tart *olsón* ki-árusítom. *Benkő* A. könyvkeres. *Rákóczi*-ut 10 sz.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart *Nagyvárad, Rákóczi*-ut 5. sz. *Veiszlovits* házba, az *Orsolya* zárda templomával szemben.

x **Csillár és fámáru gyártási telep:** **Nagyvárad** Iroda s raktár *Szt. János*-u. 1. **Bémer-tér** 3. **Telefon 556.** Készíték a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim**

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.
Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: *Luxemburg* grófja. (*Fedák Sári* felléptével.)

Vasárnap: d. u. *Erdészleány*; este: *Babuska*. (*Fedák Sári* hucstaja.)

Fedák Sári a Lotti ezredeseiben.

Egyik leghíresebb parádés szerepében, a Lotti ezredeseiben láttuk tegnap Fedák Sárít. Most is zsutolt ház előtt játszott s tomboló tapsvihár kísérte lépten nyomon a játékát. A tegnapi darabban kellemes meglepetést is tartogattak a számára. Egy teher és piros virágokból rendkívül ügyesen és szépen elkészített hatalmas gólyát kapott, amelyet akkor hoztak be, mikor a Gólya-kupit énekelte frenetikus hatással. A közönség egész este ünnepelte Fedák Sárít. Az egész előadás teljesen jó volt, (külön kell kiemelniünk Kabos alakítását) s a közönség sokat mulatott a Lotti ezredeseinek kacagató tréfián.

Vas és rézbutor

Gyári rakatári

Székényág 3 matracal 20 korona
Sodronybetát 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

TÁVIRATOK.**A véderő-bizottság ülése.**

Budapest, július 21.

(Saját tud.) A képviselőház véderő-bizottsága, kedden délután 2 órakor, a Ház bizottsági termében ülést tart. Az ülésen a jogügyi bizottság által már lefolytatott javaslat felett fognak dönteni.

Jekkelfalussy Lajos súlyos beteg.

Budapest, július 21.

(Saját tud.) Ipolyságról jelentik, hogy Jekkelfalussy Lajost, a Wekkerle-kormány volt honvédelmi miniszterét lonti birtokán szélhűdés érte.

Jekkelfalussy a hűdés következtében teljesen béna lett és elvesztette beszédképességét. A volt miniszter állapota annyira válságos, hogy a katasztrófától minden percben tartani lehet.

A Reichsrath elnöke.

Bécs, július 21.

Az osztrák képviselőház elnökévé ma nagy szótöbbséggel Silvester képviselőt választották meg.

Megcsonkitott szobor.

Budapest, jul. 21.

(Saját tud.) Nagykörösről jelentik, hogy az ottani Arany János szobrot az éjjel ismeretlen tettesek megcsonkitották. A merénylők a szobor mellék alakját képező juhászt törték össze. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítése iránt.

NYILTÉR.**FOGAK.**

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddal nélkül is készít **kitünő hirt** nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

REGÉNYCSARNOK.**BÖSKÉ**

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

28

De el busultad magad édes öredem, mintha bizony nem ma volna az a várva várt nap. No de most már munkára fel, mindjárt itt lesz a fodrásznő, készüljünk Erzsikem!

A pazar fényárban uszó vigadó nagysága dacára csaknem megtelt, szebbnél-szebb hölgyekkel, kik elegáns gavallérjaikkal lejtettek a tükörsima parkettán, izgatottan várva az első táncztem felcsendülését, amely csak a lady patronessok felvonulására várt.

Ime megis jelentek már a neves hölgyek, s lassu ünnepélyes léptekkel indultak a számukra fenntartott helyek méltóságtejes elfoglalására.

Kitűnt közöttük egy nagyon szép szabályos arcú fiatalos külsejű, hölgy, kiről nem mondhatta senki, hogy házasiandó fia van már. E kellemes megjelenésű mágnesző idős Maglódy Andrásné sz. Ocsay Viktoria bárónő volt. Gyönyörű szabályos arccal és természettel bírt. Igazi mágnesző asszony volt, a régi időkbeli való mesterkéletlen, nyájas és öklő. Milyen ellentéte a tőle nem messze álló férje, a hajdani tengerésziszt marcona arcával, óriás herkulesi természetével, s mélyen döngő hangjával.

De ha már a házastársakról szólottunk, nézzük hát meg miként nőtte ki magát régi ismerősünk s az illető házaspár egyetlen fia, büszkesége, szemétféye az ifju Maglódy.

András anyjának szép szabályos arcát, s viruló egészségre valló, piros pozsgás arcszínét örökölte, atyjának hatalmas izmos természetével s erélyes, férfias, szinte szigorú fellépésével, amit azonban az anyjától örökölt, finom előkelőség, kellemesen mérsékelt volt nála.

Jelenleg anyai unokanővérét, Tuzkeőy Melinda grófnőt mulattatta, ki „indus nő” jelmezében nagyon jól nézett ki, s ki igen szívesen mutogatta itt magát délcég unokafivére karján. Egyike a legérdekesebb s legbizarabb megjelenségeknek Ladányi Alice volt, Hamuszín szürke selyem ruhát viselt, amely pünkösdi rózsákkal volt diszítve, a bal vállán egy hófehér galamb ült s rövid szoknyácskái (amely rövidegért őt sokan az idős nénik közül szigorúan megszólalták) látatni engedték gyönyörű formás lábcskáit, melyek arany cipőbe voltak bujtatva. „Hamupipőké” akarta ábrázolni.

Kétségbe vonjuk, hogy Hamupipőke ilyen szép szürke selyem ruhába s ily pompás ró-

zsákkal diszelegve ült otthon a káhya szögleténél buza szemét s kását válogatva ki; de anynyi bizonyos, hogy a gyermek mesék eme hősnője közel sem lehetett olyan modern és sikeres alak, mint amilyennek Alice mutatta itt be magát.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Sárréten cséplenek. A sárréti járásban belejezték az aratást és megkezdték a cséplést. A termés korántsem elégti ki a terményeket. A kedvezőtlen időjárás folytán a termés mindenütt gyenge. A gazdák csütörtökön kezdték meg a cséplést mindentel. Eddig az aratás igen szépen ment. Sztrájk vagy más mozgalom sehol sem zavarta meg a munkamenetét.

Gabona üzlet.**Borgida Béla és Társa jelentése.**

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap nagyon szilárd volt az irányzat ugy határidőben, mint készáruban.

Határidők zarálatata:

Apr. lisi buza (1912)	— —	11.81
Októberi buza — — —	— —	11.04
Októberi rozs — — —	— —	9.02
Októberi zab — — —	— —	8.05
Májusi tengeri (1912)	— —	7.11
Juliusi tengeri — — —	— —	7.42
Augusztusi tengeri — — —	— —	7.54
Augusztusi repce — — —	— —	14.40

Budapesti értéktőzse**Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.**

Magyar hitelrészvény	— —	833.50
Osztrák hitelrészvény	— —	659.25
Jelzálogbank — — —	— —	488.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	569.50
Salgótarjáni község	— —	672.—
Osztrák államvasut részvény	— —	749.—
Közuti vasut — — —	— —	777.—
Rimamurányi vasut — — —	— —	694.75
Városi vasut — — —	— —	389.—
Beocsini cement — — —	— —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA**A N.-várad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság**

Rimanóczy utca 7 szám.

A nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja a legújabb szerkezetű nagy kényelemmel felszerelt ::

magánletét-pénztárát

(safe deposits)

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen pánccsaszekrényekben a közönség a képezhető legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli értékeit. Okmányok, értékpapírok és mindennemű értékek megőrzésére szolgál.

A pánccsaszoba minden hétköznapon délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig áll a felek rendelkezésére.

Fürdői menetrend.
NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V. Velence >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V. Velence >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 81
V. Velence >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V. Velence >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Dajkovits E.
I é n y i r o d á j á b a n
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

A Biharmegyei Gazdák aru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámit házakra és földbirtokokra. 161

A
„TISZÁNTÚL“-ra
előfizethet
mindennap.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

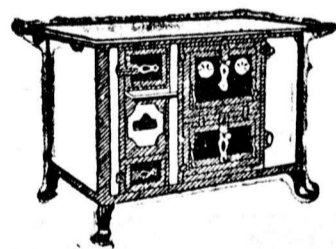
Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcserm	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatin	20 >
1 > tégely Odontin togpaszta	55 >
1 drb Odontin betét	35 >
1 üveg Picavan	98 >
1 üveg Bay Rum	85 >
1 > Jera viollette brillantin	80 >
1 > francia brillantin	15, 22, 35 >
1 > folyékony brillantin	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > kivonat	75 >
1 drb bajuszktó	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 > Dianna szappan	65 >
1 dob Lickner puder	38 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
3 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	28 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készület	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuskefe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkefe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő crém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumicső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	35 >

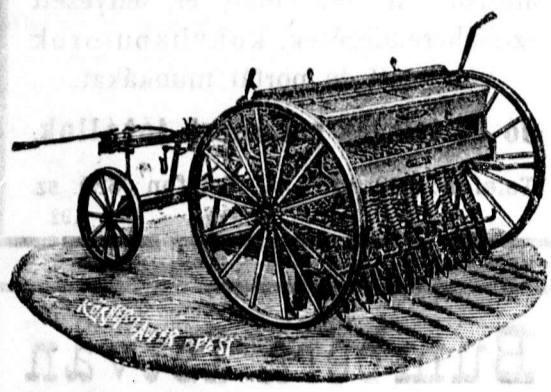
805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Sajat zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

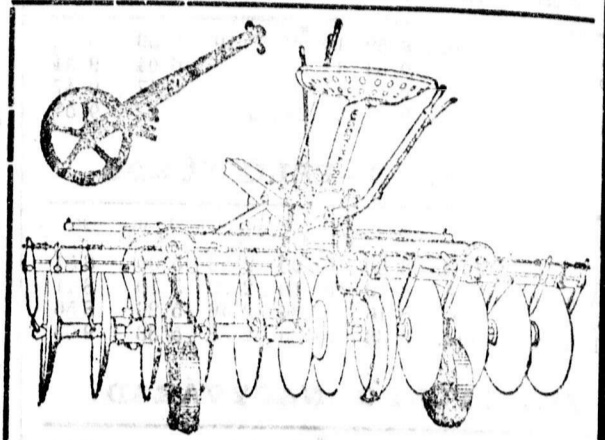
Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökbén!

Benzinmotorok, gőzgépek, gőzcséplőgépek

RECORD-DRILL és RECORD II. műtrágyaszóróval kombinált vetőgépek,

**Resicai acélekék,
Amerikai tárcsásboronák
Kalmár-rosták és
egyéb mezőgazdasági gépek
állandóan raktáron vannak.
Árjegyzékkel, ajánlatokkal szívesen szolgálunk.**

Magyar Királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége nagyváradai fiók.

Nagypiac-tér 1.

400

Telefon 858.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

meinynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenféle izzólámpa különlegességek, fényképes-izzólámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok.

Izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lértől 12 lértől minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénporok szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

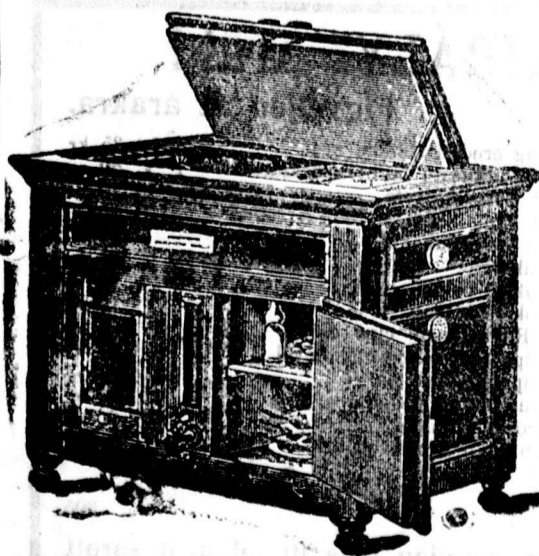
81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI GYŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10-	12.50	14.50	17-

Vajkőpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3.60	4.80	5.60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcozott és Alumínium edényekből

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.